PIERWSZA ŁAWKA · 40 ZADAŃ DO LEKTURY · EGZAMIN ÓSMOKLASISTY 2027 · JĘZYK POLSKI · KLASA 8

Akademia Pana Kleksa – 40 zadań typu egzaminacyjnego z kluczem (egzamin ósmoklasisty 2027)

40 zadań w formule CKE do lektury obowiązkowej: fabuła i bohaterowie, gatunek, język, problematyka, konteksty, karta „jak na egzaminie" z argumentacją i planem wypracowania. Ramka „W pigułce", klucz z zasadami oceniania.



Karta	Temat	Zadania
1	**Fabuła i bohaterowie** Akademia Pana Kleksa – Jan Brzechwa · kl. IV–VI	7 zad. 10 pkt
2	**Gatunek i kompozycja** Akademia Pana Kleksa – Jan Brzechwa · kl. IV–VI	7 zad. 9 pkt
3	**Język, styl i fragment tekstu** Akademia Pana Kleksa – Jan Brzechwa · kl. IV–VI	7 zad. 9 pkt
4	**Problematyka i wartości** Akademia Pana Kleksa – Jan Brzechwa · kl. IV–VI	6 zad. 9 pkt
5	**Konteksty i porównania** Akademia Pana Kleksa – Jan Brzechwa · kl. IV–VI	6 zad. 8 pkt
6	**Jak na egzaminie – zadania mieszane** Akademia Pana Kleksa – Jan Brzechwa · kl. IV–VI	7 zad. 10 pkt

Jak korzystać z zestawu

- Materiał zawiera **40 zadań typu egzaminacyjnego** do jednej lektury obowiązkowej w sześciu kartach: fabuła i bohaterowie, gatunek i kompozycja, język i fragment tekstu, problematyka i wartości, konteksty i porównania oraz karta mieszana „jak na egzaminie”.
- Pierwsza karta zaczyna się od ramki **„W pigułce”** (o czym to jest, problematyka, bohaterowie, motywy, konteksty) – można od niej zacząć powtórkę.
- Formuły poleceń i punktacja są takie jak w arkuszach CKE (egzamin 10 maja 2027 r.). Od 2027 r. zadania mogą sprawdzać znajomość całych lektur także z klas IV–VI. Błąd rzeczowy dotyczący lektury oznacza 0 pkt za zadanie.
- Klucz na końcu zawiera zasady oceniania, przykładowe odpowiedzi i numer z brzmieniem wymagania z podstawy programowej.
- Wersja DOCX pozwala dowolnie edytować zadania i drukować karty osobno – np. jako kartkówkę albo pracę domową.

Materiał oryginalny przygotowany zgodnie z wymaganiami egzaminacyjnymi na rok 2027 (informator CKE o egzaminie ósmoklasisty z języka polskiego od roku szkolnego 2024/2025, lista lektur obowiązkowych; podstawa programowa 2017 w brzmieniu z 2024 r., Dz.U. 2024 poz. 996). Nie zawiera zadań z arkuszy CKE. Cytaty wyłącznie z utworów w domenie publicznej (wolnelektury.pl). Pisownia według zasad od 1.01.2026. Do użytku własnego i pracy z własnymi uczniami.

Fabuła i bohaterowie

Akademia Pana Kleksa – Jan Brzechwa · kl. IV–VI



Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 10 pkt

W pigułce

- **O czym to jest.** Dwunastoletni Adaś Niezgódka, chłopiec roztargniony i niezdarny, trafia do niezwykłej szkoły pana Ambrożego Kleksa przy ulicy Czekoladowej. Opowiada o lekcjach, które rozwijają wyobraźnię, o wyprawach do sąsiednich bajek i o szpaku Mateuszu, który był kiedyś królewiczem. Spokój Akademii niszczą golarz Filip i jego syn Alojzy – mechaniczna lalka, którą Filip przemyca do szkoły jako chłopca; w finale bajka się kończy.
- **Problematyka:** szkoła, która uczy przez wyobraźnię i zabawę, a nie przez wkuwanie; przemiana niezdarnego chłopca w uczestnika niezwykłych zdarzeń; przyjaźń i pomoc (Adaś szuka guzika dla Mateusza); dobro i zło – Kleks i uczniowie wobec Filipa i Alojzego; wartość wiedzy i skutki jej zniszczenia; granica między bajką a rzeczywistością.
- **Bohaterowie**

Postać	Kim jest, jaki jest
Adaś Niezgódka	narrator, 12-latek, na początku roztargniony i nieporadny; w Akademii uczy się, przeżywa przygody, np. unosi się w powietrze i trafia do psiego raju.
pan Ambroży Kleks	założyciel i nauczyciel Akademii; dziwak o niezwykłych umiejętnościach (piegi, oko wysyłane na zwiady, latanie); mądry i życzliwy.
Mateusz	mówiący szpak, dawniej królewicz; aby odzyskać ludzką postać, potrzebuje zgubionego guzika od czarodziejskiej czapki.
doktor Paj-Chi-Wo	chiński lekarz, który wyleczył rannego królewicza i dał mu czapkę; jego wiedza jest spisana na porcelanowych tabliczkach.
golarz Filip	dostarcza Kleksowi piegi; wróg Akademii, groźbą zmusza Kleksa do przyjęcia swoich synów.
Anatol i Alojzy	synowie Filipa: Anatol to zwykły chłopiec, Alojzy – mechaniczna lalka przemycona przez Filipa, złośliwy niszczyciel.

- **Motywy**

Motyw	Jak występuje w lekturze
szkoła	Akademia jako miejsce rozwoju i przygody, z nietypowymi lekcjami, np. kleksografią i składaniem liter w nitkę.
przemiana	Mateusz był człowiekiem, stał się ptakiem i na końcu odzyskuje ludzką postać.
bajka w bajce	furtki w parku prowadzą do znanych bajek, a na końcu okazuje się, kto jest autorem opowieści.

Podgląd • Pierwsza Ławka

zło niszczące dobro	Alojzy niszczy tabliczki z sekretami Kleksa i Akademia się rozpada.

- **Konteksty:** Powieść ukazała się w 1946 r., tuż po wojnie; to pierwsza część cyklu o panu Kleksie (dalej: *Podróże…* i *Tryumf…*). Książkę zekranizowano w latach 80. XX w. (reż. Krzysztof Gradowski) – w filmie lalka ma inne imię niż w książce, więc odpowiadając, opieraj się na powieści. Motyw niezwykłej szkoły łączy ją z innymi tekstami kultury o szkołach magii.

Jak wykorzystać w wypracowaniu

Przykład 1. Temat: Czy szkoła może być miejscem przygody? Napisz rozprawkę.
Argument: dobra szkoła rozbudza wyobraźnię i ciekawość. Przykład: w Akademii pana Kleksa chłopcy uczą się kleksografii, czyli tworzenia obrazków z plam atramentu, a Adaś, który przypadkiem unosi się w powietrze, budzi się w psim raju.

Przykład 2. Temat: Prawdziwy przyjaciel pomaga, nawet gdy sam nic nie zyskuje.
Argument: przyjaźń wyraża się w czynach. Przykład: Adaś po wysłuchaniu historii Mateusza postanawia szukać guzika, który pozwoli szpakowi znów stać się człowiekiem.

Zadania

1 **Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń dotyczących powieści *Akademia Pana Kleksa*. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.** ___ / 1 pkt

1. Uczniów budziła o piątej rano woda kapiąca z dziur w suficie nad łóżkami.	**P**	**F**
2. Pan Kleks nocą rośnie, a rano zmniejsza się do wielkości dziecka.	**P**	**F**

2 **Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.**
Pan Kleks kupił szpaka Mateusza ___ / 1 pkt

A. na targu w Salamance.

B. w psim raju.

C. w fabryce dziur i dziurek.

D. od golarza Filipa.

3 **Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.**
Królewicz Mateusz został ranny, gdy ___ / 1 pkt

A. bronił zamku ojca przed golarzem Filipem.

B. w czasie turnieju rycerskiego spadł z konia.

C. przechodził przez furtkę do bajki o Królewnie Śnieżce.

D. nocą wymknął się do lasu i pokonał olbrzymiego wilka, który go ugryzł.

4 **Dopasuj do każdego przedmiotu jego właściwość lub zastosowanie. Wpisz odpowiednią literę.** ___ / 2 pkt

1. złoty gwizdek z groty w dębie	a) otwiera każde drzwi
2. złoty kluczyk z groty w dębie	b) służą do porostu włosów
3. zielony płyn pity rano przez pana Kleksa	c) przenosi tam, gdzie się chce
4. pigułki pana Kleksa	d) przywraca pamięć

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____

5 **Ustal kolejność zdarzeń z powieści. Wpisz numery od 1 do 4.** ___ / 1 pkt

_____ Uczniowie wyruszają na wycieczkę do fabryki dziur i dziurek.

_____ Adaś trafia do Akademii przy ulicy Czekoladowej.

_____ W Wigilię pan Kleks mówi uczniom, że bajka się kończy.

_____ Wiatr zanosi lecącego Adasia do psiego raju.

6 **Napisz, kogo Adaś spotkał w psim raju i kto pomógł mu stamtąd wrócić.** ___ / 2 pkt

7 **Opisz, jak zakończył się wieczór wigilijny w Akademii. Podaj dwa zdarzenia, które nastąpiły po zniszczeniu tabliczek przez Alojzego.** ___ / 2 pkt

Podgląd • Pierwsza Ławka

Gatunek i kompozycja

Akademia Pana Kleksa – Jan Brzechwa · kl. IV–VI



Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 9 pkt

Przypomnij sobie

- **Powieść fantastyczna (baśniowa)** – w świecie przedstawionym obok zwykłych zdarzeń dzieją się rzeczy niemożliwe w rzeczywistości.
- **Narrator pierwszoosobowy** opowiada o zdarzeniach, w których sam bierze udział, i mówi o sobie „ja”.
- **Wątek główny** to najważniejsza linia zdarzeń; **wątki poboczne** to historie dodatkowe, mniej ważne dla całości.
- **Powieść** – dłuższy utwór epicki, zwykle z wieloma bohaterami i kilkoma wątkami.

Zadania

1 **Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.**

Fabuła powieści Akademia Pana Kleksa składa się głównie z ___ / 1 pkt

A. zapisków w dzienniku opatrzonych datami.

B. kolejnych przygód i dni w Akademii, z których wiele tworzy osobne, zamknięte epizody.

C. listów, które Adaś wysyła do rodziców.

D. scen dramatu podzielonych na akty.

2 **Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń dotyczących świata przedstawionego powieści *Akademia Pana Kleksa*. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.** ___ / 1 pkt

1. Po powrocie z wycieczki do fabryki dziur i dziurek uczniów zaatakowały muchy.	**P**	**F**
2. Ostatnie wydarzenia rozgrywają się w Sylwestra.	**P**	**F**

3 **Wyjaśnij, na czym polega zaskakujące zakończenie powieści *Akademia Pana Kleksa* i jak zmienia ono spojrzenie na całą historię.** ___ / 2 pkt

Podgląd • Pierwsza Ławka

Język, styl i fragment tekstu

Akademia Pana Kleksa – Jan Brzechwa · kl. IV–VI



KARTA 3/6

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 9 pkt

Przypomnij sobie

- **Nazwisko znaczące** – nazwisko, które mówi coś o charakterze lub losie postaci.
- **Środki stylistyczne** to celowe zabiegi językowe, które ożywiają tekst i pobudzają wyobraźnię czytelnika.
- **Związek frazeologiczny** – stałe połączenie wyrazów, które ma znaczenie przenośne.
- **Neologizm** – wyraz nowo utworzony, np. przez pisarza na potrzeby utworu.

Zadania

1 **Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.**

Nazwa lekcji kleksografia powstała z połączenia ___ / 1 pkt

A. dwóch imion: Kleks i Grafia.

B. nazwy miasta i nazwiska ucznia.

C. słowa *kleks* i słowa *fajka*.

D. słowa *kleks* i cząstki *-grafia*, która oznacza pisanie lub rysowanie.

2 **Nazwisko *Niezgódka* jest nazwiskiem znaczącym. Wyjaśnij, jak łączy się z postacią Adasia na początku powieści.** ___ / 1 pkt

3 **Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.**

Mateusz mówi w szczególny sposób, ponieważ ___ / 1 pkt

A. mówi wyłącznie rymowanym wierszem.

B. porozumiewa się gwizdaniem.

C. wymawia tylko końcówki wyrazów.

D. używa tylko języka chińskiego.

4 **Wyjaśnij, jaką rolę w powieści odgrywa sposób mówienia Mateusza. Podaj dwie funkcje.** ___ / 2 pkt

Podgląd • Pierwsza Ławka

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Akademia Pana Kleksa – 40 zadań typu egzaminacyjnego z kluczem (egzamin ósmoklasisty 2027)

Podgląd pokazał 7 z 22 stron. Pełna wersja: 22 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- 40 zadań typu egzaminacyjnego do lektury obowiązkowej „Akademia Pana Kleksa" – w formule egzaminu ósmoklasisty 2027, z kluczem i zasadami oceniania.
- Sześć kart: fabuła i bohaterowie (z ramką „W pigułce"), gatunek i kompozycja, język i fragment tekstu, problematyka i wartości, konteksty i porównania z innymi lekturami, karta „ja
- Zadania prawda/fałsz, wyboru, dopasowania, kolejności zdarzeń i otwarte – także argument do tezy, teza i plan wypracowania.
- Przy każdym zadaniu numer wymagania z podstawy programowej.
- Gotowe na powtórkę przed egzaminem, kartkówkę z lektury albo pracę domową – każdą kartę można wydrukować osobno.
- PDF do druku (22 stron) i DOCX do edycji (czarno-biały, gotowy do kserowania).
- Treść oryginalna; cytaty tylko z utworów w domenie publicznej.
- Pisownia według zasad od 1 stycznia 2026 r.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/egzamin-osmoklasisty-2027-akademia-pana-kleksa-40-zadan